

Zet het maar op een DVD'tje

Het is duidelijk, de VHS is verdreven door de DVD. Hier en daar kun je nog wel VHS vinden, maar eigenlijk is het voorbij en is één van de laatste analoge video- en audiodragers, naast de compactcassette en het fotorolletje op de berg voor vergetelheid gedeponneerd. Een betoog over de voordelen....én de moeilijkheden.

Als een grote verbetering voor weergave van video in de huiskamer is het een zonnklaar product. Er passen er ook veel meer op een rij in de boekenkast en ook de hifispecialisten waren dolenthousiast over de toenemende verkoop van de dolby surround setjes. De VHS werd ook gebruikt in de professionele videoproductie. Zowel als hulpmiddel tijdens de productie als voor het maken van kleine oplages voor zichtkopieën van de uiteindelijke producties. Regelmatig werd opnamemateriaal of archief gekopieerd naar VHS met tijdcode in beeld om zo de programmamaker de mogelijkheid te geven om het materiaal te indexeren en te schiften voor de montage. Dit gebeurt nog steeds wel, maar niet meer op zo'n grote schaal als vroeger. Eigenlijk is het grappig om te zien dat de professionals misschien wel de laatste zijn die het licht uit doen in VHS-land.

Zenuwachtig

De digitalisering van de audiovisuele productie heeft ons veel gemak gebracht en

de mogelijkheid gegeven om verschillende processen makkelijker op elkaar te doen aansluiten. Het heeft ons ook een enorm woud aan verschillende digitale formaten opgeleverd die ook wel zeer verwarrend kunnen zijn. Zoals Johan al zei: 'elk voordeel heeft zijn nadeel'. Neem nou bijvoorbeeld de DVD als vervanger van het tijdcode kopietje op VHS. Voordeel is dat het makkelijker meenemen of opsturen is. Onderschat dat niet. Het is ook niet alleen afspeelbaar op een speler met televisie, maar ook op de computer. Maar hier beginnen eigenlijk ook meteen de moeilijkheden. Dat lukt dus niet altijd even goed. Afspelen op een computer wil niet altijd lukken en het beeld wil nog wel eens schokken of er komen wel eens vreemde geluiden uit het speakertje. En dat is niet handig als de regisseur voor het eerst zijn productieopnames terugziet. Want was het nou toch fout gegaan op locatie, of was de camera stuk? Had de geluidsman zijn dag niet, of doet de DVD het niet? Daar kunnen ze erg zenuwachtig van worden.

niet wordt 'gefinalized'. Dat is een verplicht proces wat op een losse DVD brander vaak nog apart moet worden gedaan. En als dat niet

Niet framenauwkeurig

Een ander probleem is dat het soms nodig is om op het frame nauwkeurig een tijdcode op te schrijven. Met de wat betere VHS machines was dat geen probleem. Een DVD werkt in het MPEG-2 formaat en werkt met long-g.o.p. of wel 'group-of-pictures'. Dat is per definitie dus niet framenauwkeurig. Heb je wel eens geprobeerd om precies een bepaald fragment te vinden waar de DVD nou net niet naar toe wil springen, maar er net even voor of even achter staat? Als je dat doet op een pc ben je meestal al twintig klikken verder dan de computer kan verwerken. Een ander veel voorkomend misverstand ontstaat door dat een DVD gewoon een data-drager is. Het hoeft dus niet een standaard dvd-video te zijn. Het kan ook een ander videobestand zijn, zoals een real media, windows media, flash, quicktime enz. Als de computer al in staat is om het af te spelen dan zal zeker de stand-alone-speler een probleem zijn. Wat ook vaak gebeurt is dat er dan toch wel het goede bestandsformaat wordt gebrand, maar dat de DVD

gebeurt is de DVD alleen maar afspeelbaar op de machine waarop hij is gemaakt. DVD's zijn natuurlijk nog steeds wel erg handig, maar het maken van een VHS kopietje was toch een stuk makkelijker en zekerder. Zeker met het groeien van de groottes van bestanden die gebruikt worden in de videoproductie is de DVD een handig hulpmiddel. Een eenvoudige animatie voor vormgeving kan vaak zonder compressie gemakkelijk, mits niet te lang, op een DVD.

Beeldkwaliteit

Een hardnekkig misverstand dat nog vaak langskomt is dat DVD video eenvoudig kan worden gebruikt voor televisiemontage. Het valt echter nog niet mee om een DVD op een goede manier in de montage te importeren. Daarnaast vinden velen dat de beeldkwaliteit van het materiaal op DVD goed genoeg is. Men komt daar vaak wel van terug als ze de uitzending zien. Als ze daar tenminste kritisch naar willen kijken, maar dat is dan een beetje laat. De kwaliteit van digitale videoformaten kun je deels afleiden aan de hoeveelheid bitjes die per seconde nodig is om het beeld goed weer te geven. De bitstream van bijvoorbeeld DV is 25Mbit en van standaard definitie XDCam 50Mbit. Van een DVD video is de gemiddelde bitstream 6Mbit, Dat is dus

een kwart van een DV bandje. Als eindproduct is dat geen probleem, een DVD kan er prima uit zien op TV, maar als je het gaat verwerken in bijvoorbeeld een montage, dan ga je dat wel zien. Het is zelfs zo dat als je een internetstream maakt van een DVD of bijvoorbeeld een hoog formaat als DIGIBETACAM, dat die uiteindelijk bewegende postzegel op het web er met het laatste formaat duidelijk beter uitziet.

Zichtkopie of eindproduct?

In facilitaire bedrijven wordt er een onderscheid gemaakt in DVD's die gemaakt moeten worden als bijvoorbeeld zichtkopie of werkkopietje en DVD's die bedoeld zijn als min of meer eindproduct. Voor de eerste versie worden heel vaak gewone consumenten DVD-recorders gebruikt. Bijna net zo makkelijk als het maken van een VHS kopietje. De DVD krijgt vaak een standaard menu, waarbij de vormgeving in handen is van de creativiteit van Philips, Sony, Pioneer of een van de andere fabriekanten van recorders. Om

het titeltje een naam te geven moet de technicus wel creatief kunnen omgaan met de afstandbediening, het is net sms'en. De ander manier is om het videomateriaal met software of hardware te encoderen naar MPEG-2 en het vervol-

gens met behulp van een software authoring pakket te voorzien van titels, menu's, animaties en ondertiteling. Encoderen kan in veel verschillende kwaliteiten. Zo heeft men mij verteld dat de grote Hollywood films met de hand worden geëncodeerd door een heel team van encoders die zich specialiseren in bijvoorbeeld actiescènes, landschapscènes enz. en deze vervolgens scène bij scène encoderen. Gezien de oplage van dergelijke DVD's zal dat wel renderen. Maar een standaard software encoding programma kan (mits goed ingesteld) ook voor kleine oplages heel aardige resultaten halen.

Authoring; het maken van menu's en interacties op de DVD en al die lagen is een vak apart. Afgezien van het maken van goede vormgeving kan ook een juiste menustructuur bepaald niet eenvoudig zijn. Kijk maar naar de gemiddelde DVD van een filmproductie, die zit vol met additionele menu's en submenu's. En vaak ook nog bewegend of interactief.

Leercurve

Bij videomontage pakketten wordt tegenwoordig DVD software geleverd. De creatieve producer wil het hele pakket kunnen coveren, van opname tot het produceren van een DVD. Bij aanschaf van een dergelijk pakket, waarbij de montage meestal het belangrijkste product is, is vaak ook al rekening gehouden met het feit dat er een DVD moet kunnen worden gemaakt. Dat de leercurve vergelijkbaar kan zijn met het maken van een montage kan dan nogal tenvallen.

Arnout van der Hoek
MediaAssist